

ອມຣາ ມລິລາ

ธมฺเม จิตฺตํ ปรโลภํ น ภายะ
ตั้งอยู่ในธรรมแล้ว ไม่ต้องกลัวปรโลก

(๑๕/๒๐๔)

จาก อมฤตพจนานา หน้า ๒๑๓
พระเทพเวที
(ประยุทธ์ ปยุตฺโต)

แต่ .....

.....

.....

จาก .....

.....

.....

จากปก

เด็กคนหนึ่ง

พับเรือกระดาษ

ลอยลงในวงชีวิต

น้ำซึมเรือ

วนวนวน

เรือซบน้ำ

วนวนวน

จนหนัก...นิ่ง

. . . . .

ไม่มีถูก

ไม่มีผิด

กระดาษเปียกน้ำหนึ่งแผ่น

ไม่คิดอะไร

เชาว์ อัครว

- สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้น
สิ่งนั้นย่อมมีการดับไปเป็นธรรมดา
- สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเกิดขึ้นเพราะมีเหตุ
สิ่งนั้นย่อมดับได้
- สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นในเบื้องต้น
ตั้งอยู่ในท่ามกลาง
และดับไปในที่สุด

พุทธโอวาท

จาก พุทธโอวาทก่อนปรินิพพาน

วคิน อินทสระ

จักรณะ

อมรา มลีลา

ISBN 974-9617-13-4

ภาพปก : เซาว์ อัคร

ผู้ศรัทธาร่วมกันจัดพิมพ์
เป็นธรรมบรรณาการ
ท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์แจกให้เปล่า
โปรดพิมพ์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต
หากพิมพ์เพื่อจำหน่าย ขอสงวนลิขสิทธิ์

วัฏฏะ

ณ ชมรมพุทธธรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

หัวข้อที่เราจะพูดกันวันนี้คือเรื่อง วัฏฏะ
วัฏฏะนี้ ความหมายก็คือ การหมุนเวียนไป
วัฏฏะคืออะไรที่หมุนเวียนเป็นวงกลม ส่วนใหญ่
พอพูดถึงวัฏฏะ เราจะนึกไปถึงสังสารวัฏ หรือ
การเวียนว่ายตายเกิด

ทำไมเราถึงมาพูดเรื่องวัฏฏะกัน ก็เพราะ
ว่าชีวิตของเรา ที่เราทุกข์ เราเกิด เราตาย เรา
เป็นอยู่กันทุกวันนี้ ท่านว่าทั้งหมดเหล่านั้นคือ
วงที่จะเรียกว่า สังสารวัฏ ก็ได้ เรียก ไตรวัฏ ก็ได้
เป็นวงเวียนที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจของกิเลสที่เรา
รู้ไม่เท่าทัน ตัวสำคัญก็คือ อวิชชา กับอุปาทาน
มาบดบังจิตใจ ทำให้เราเกิดความยึดมั่นสำคัญ

ผิด แล้วไปคิดปรุงเป็นจิตสังขาร เวียนวนซ้ำ
แล้วซ้ำอีก เหมือนกับว่า ชีวิตของเรา จิตใจ
ของเรา เกิด-ตาย เกิด-ตาย ไม่รู้จบรู้สิ้น เรา
เลยไปทักทักเอาว่า เราเวียนว่ายตายเกิด

แต่ถ้ามองให้จริงจัง มองในแง่ของใจ ใจ
ไม่ได้เวียนว่ายตายเกิด ใจอุบัติขึ้นแล้วก็คงอยู่
ถึงร่างกายจะหมดลมหายใจ ตายไป ใจก็ไม่ได้
ตาย ใจยังรู้ยังรับรู้ รับทราบ เคยทุกข์อยู่
แค่ไหนก่อนหมดลมหายใจ หมดลมหายใจแล้ว
กายหยาบพยุสลายไป กายละเอียดที่เป็นใจก็ยังรู้
เท่าเดิม ไม่มีขาดตกบกพร่องไป

เมื่อกายละเอียดหรือ ใจ ยังรู้ยังเท่าเดิม
สุขแค่ไหน ทุกข์แค่ไหน เหมือนเราทำงานยังไม่เสร็จ
เหมือนเมื่อคืนนี้เราทำๆ อยู่ แล้ว
เราง่วงนอน ก็เข้านอน หลับไป ถ้าดูจากแง่
ร่างกายก็ว่าเราตายไป ขณะที่ใจรู้สึกเหมือน
หลับไป รุ่งเช้าตื่นขึ้นมา คือใจไปก่อร่างใหม่
สร้างกายหยาบใหม่ ก็เหมือนเกิดใหม่

ถ้ามองในแง่กายหยาบ เราก็ว่าเจ้านี้เกิดใหม่ ชีวิตของคนเราล้วนเวียนว่ายตายเกิด แต่ความจริง ใจไม่ได้เวียนว่ายตายเกิด เพียงแต่มันเปลี่ยนเสื้อผ้า เปลี่ยนบ้านที่อยู่อาศัย แล้วเราก็ไปหมายตามบ้านที่สร้างขึ้นใหม่หรือผุพังไป แต่จริงๆ คนที่อยู่ในบ้านเป็นคนเดิมที่เคยทำอะไรเอาไว้ ยังไม่แล้วใจเรื่องอะไร ก็ยังรู้สึกอย่างนั้นอยู่ไม่รู้ลืม

ถ้าเข้าใจตรงนี้เราจะได้ระมัดระวัง เพราะหลายท่านไม่ยอมเชื่อว่าใจไม่ตายไปพร้อมๆ กับลมหายใจที่หมดไป ร่างกายผุสลายไป ใจก็เลยเหมือนนักเสียงโชค ใครว่าบาปมี นรกมี มันก็มีที่ไหนกัน เราจะไปงมงายให้เขาหลอก ให้เราขาดผลประโยชน์ทำไม ไม่ได้ด้วยเล่ห์เอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยมนต์เอาด้วยคาถา ไม่ดีกว่าหรือ

ผู้คนจึงได้กล้าที่จะทำอะไรซึ่ง..ถ้าเมื่อเราเชื่อว่าใจเป็นสิ่งไม่ตาย อะไรที่เราทำเอาไว้จะ

ต้องกลับมาให้เราเจอะเจอ เหมือนเด็กเอาลูกฟุตบอลขว้างไปที่กำแพง กำแพงแข็งแค่ไหน มันก็จะตั้งลูกฟุตบอลกลับมากระแทกเราแรงเท่านั้น ไม่ใช่ที่เราตั้งลูกฟุตบอลใส่กำแพงแล้วลูกฟุตบอลสูญหายไป แรงที่เราตั้งไปใส่กำแพงทำให้คนอื่นล้มแล้วก็จบกัน เราไม่ต้องได้รับผล ไม่ใช่ ตามหลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงพบ จากความเป็นจริงที่ปรากฏ อะไรที่เราทำลงไปย่อมกลับมาเป็นผลตอบสนองเราเท่านั้น ถ้าใจใครเห็นตรงนี้ ย่อมเชื่อตรงนี้ ใจนั้นก็จะไม่ประมาท ไม่ทำร้ายตัวเองด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

การที่เราถ่วงกับการกระทำ คือกรรมของเรา ให้เป็นแต่กุศลกรรม จะไม่ทำอกุศลกรรมเป็นอันขาด เพราะว่าที่เรานึกว่าเราได้เปรียบ ความจริง กลับเป็นว่าเราไปโกงตัวเราเอง เสร็จแล้ววันหนึ่ง เราก็ต้องชดใช้สิ่งที่เราเอาไปโดยไม่ชอบธรรม

เมื่อเข้าใจอย่างนี้แล้ว เราจะได้มาพิจารณา
ว่า วัฏฏะ..สังสารวัฏ ที่พาเราเวียนว่ายตายเกิด
นั้น บริหารใจของเราอย่างไร

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองท่านเปรียบเทียบ
ใจคนเราเอาไว้เหมือนที่สวน ใจแต่ละคน แต่ละ
คน เปรียบเหมือนที่สวนคนละผืนๆ เราแต่ละ
คนต่างก็เป็นเจ้าของสวน ก็จะหาเมล็ดพันธุ์ต่างๆ
มาปลูกในสวนของตน

ถ้าเรารอบคอบ เราเป็นชาวสวนที่เข้าใจ
ธัมมะ เราก็จะเชื่อว่าเมล็ดพันธุ์แต่ละเมล็ดที่เลือก
มาหว่าน ต้องเป็นเมล็ดที่เป็นกุศล สิ่งที่ทำลง
ไป..การกระทำคือกรรมที่เราประกอบนั้น จะ
เป็นกุศลกรรม เป็นเสบียงของเรา เราก็จะใฝ่
ใจรักษาศีล ทำทาน พยายามให้ใจมีสติรักษา
เพื่อใจจะได้อยู่เป็นปัจจุบัน ไม่ฟุ้งซ่านไปในอดีต
ไปในอนาคต อะไรที่เราทำ ก็จะอยู่ในลู่ทางที่ดี
ทำให้ใจผ่องใส ใจเบิกบาน ต่อไปก็เริ่มคม ไว

อะไรที่ทำถ้าจะผิดพลาด สติก็จะเตือนให้ดูใจ
ว่า เอ๊ะ..ควรทำหรือเปล่า วันเวลาที่ผ่านไปก็
จะพัฒนาชีวิตของเราไปเรื่อยๆ

อย่างที่ได้อธิบายให้ทราบ เราเป็นเจ้าของ
สวนแปลงนี้แหละ และเราก็ขยันหว่านเมล็ดพันธุ์
ลงไป ทำไมดิฉันจึงใช้คำว่าเราขยันหว่านเมล็ด
พันธุ์ลงไป เราจะยังไม่พูดถึงการกระทำหรือคำ
พูด มาดูแค่ความคิด ปกติถ้าเราไม่ได้ภาวนา
ไม่ได้จดจ่ออยู่กับสิ่งเฉพาะหน้า มีเวลาไหนบ้าง
ที่เรามองเข้าไปในใจ แล้วพบว่าใจของเราอยู่
นิ่งๆ เฉยๆ ถ้าไม่ใช่เวลาหลับ

ความจริงเวลาหลับ เราก็ไม่มีสติจะเห็น
ใจของเรา มันก็มีตวิบไปเลย เหมือนชักม่าน
ดำมาปิด แล้วก็ไม่รู้อะไร มารู้ตัวอีกทีเมื่อตื่น
ขึ้นมา ตื่นขึ้นมาเนี่ย ไม่มีใครหรอกที่จะมีใจนิ่ง
อยู่เฉยๆ มันจะคิดโน่น คิดนี่ บางคนตื่นเช้า
ขึ้นมา ยังไม่ทันจะลุกไปล้างหน้าเลย ใจไปถึง

ที่ทำงานแล้ว ไปถึงที่ๆ นัดกับคนนี้ คนนั้น ไว้
แล้ว มันวุ่นอย่างนี้ ใจกับตัวเรานี่ ไม่เคยอยู่
ด้วยกันเลย

เมื่อเป็นอย่างนี้ มโนกรรมที่เราหว่านอยู่
ตลอดเวลา หว่านแล้วจึงจำไม่ได้ว่าตัวเองหว่าน
อะไรไป แต่จะจำได้หรือจำไม่ได้ ที่สวนอันนี้ก็
เป็นสวนที่อุดมสมบูรณ์ หว่านเมล็ดอะไรลงไป
ด้วยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ จะงอกทั้งนั้น เกิดเป็นต้น
ใบ แล้วออกดอกออกผล ออกดอกออกผลมา
เป็นอะไร ก็มาเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต
ในแต่ละเวลานาทีที่เราประสพอยู่

ถ้ามองให้ดี ใจที่รู้ไม่แจ้งไม่จริง รู้ด้วย
กิเลส ด้วยอวิชชา รู้ๆ หลงๆ รู้ด้วยอุปาทาน
ความยึดมั่นสำคัญผิด ก็เป็นสาเหตุให้ใจอยู่นิ่ง
ไม่เป็น เหมือนเรามองอะไรก็มองไม่ชัดเจน
เพราะมีเงา ใจก็ตื่นเตา เอ๊ะ.. มันงูหรือสาหร่าย
หรือท่อนไม้ ใจที่ตื่นเตาปรุงคิดไปนี้ เราก็เรียก

จิตสังขาร ตกลงกิเลสกับสังขารนี้เกี่ยวเนื่องกัน
เมื่อมีกิเลส มีความรู้ไม่จริง ใจก็นิ่งไม่ได้
ต้องปรุงคิดไปเรื่อย ก็หว่านเมล็ดไปเรื่อย เป็น
กรรม กรรม กรรม เป็นเหตุให้เกิดผลต่อไป
ในอนาคต ให้เราต้องเจอะเจอ ขณะปัจจุบัน เมื่อ
ใดที่เราคิด คิด คิด สักพักหนึ่งต่อมา ขณะ
ปัจจุบันก็กลายเป็นอดีต เป็นเมื่อวานนี้ วันนี้
เมล็ดพวกนั้นก็งอกขึ้นมาเป็นลำต้น เป็นเหตุ-
การณ์ที่เราจะเจอะเจอในวันนี้

ถ้าเมื่อวานนี้เรารู้ว่าเราควรจะต้องทำงาน
ให้เสร็จ เพราะวันนี้มีประชุม และเราจะต้อง
เอาผลงานที่เราทำนั้นมาเสนอในที่ประชุม แต่
เราเถลไถล ไม่ได้ทำ อดีตเหตุเราไม่ทำตามที่
ควร มัวแต่ว่าวุ่น คิดเอาเอง แต่ไม่ได้ลงมือ
ประกอบเหตุจริงๆ ถึงวันนี้ เหตุที่เราเถลไถล
ไม่ได้ลงมือทำ ก็ออกผลให้พอลถึงที่ประชุม ผู้คน
ซักถามเราถึงงานที่เตรียมมาเสนอ ไปเก็บผลมา

เป็นอย่างไบบ้าง ซึ่งเราไม่ได้ทำ ถ้าเรายอมรับตามจริงว่าไม่ได้ทำ เขาอาจจะโกรธเกรี้ยวตำหนิติเตียน เสร็จแล้วก็ว่า ไปทำเสียให้เรียบร้อย เรื่องก็จบแค่นั้น

แต่คนบางคน จะรับว่าไม่ได้ทำ ก็จะเสียหน้า ต้องบั่นหน้าเป็นตัว หรือไปแอบดูของคนโน้นคนนี้ เอามาผัดๆ ยำๆ ปะติดปะต่อกันเข้า แล้วก็เสนอประหนึ่งเป็นเรื่องจริงเรื่องจัง ทำไปอย่างนั้น เกิดมีคนรู้ว่าจริงๆ เราไม่ได้ทำ เขาก็วิพากษ์วิจารณ์ขึ้นมา

เมื่อใจของเราไปรับผัสสะที่เขาวิพากษ์วิจารณ์ ก็เกิดอารมณ์ ไม่พอใจ เป็นกรรมใหม่ที่เรากะทำ จากเหตุเมื่อวานนี้ เกิดเป็นผล เหมือนกับลูกบอลที่ขว้างไปที่กำแพง แล้วมันกระเด็น มาใส่หน้าเรา ผลที่เกิดขึ้น ทำให้ใจของเราได้รับแล้วไม่หยุดนิ่ง ต้องตั้งไปปั้นเหตุใหม่ขึ้นมา เพราะคนเราพอมีอะไรมากระทบหู

กระทบใจ กระทบตา เราไม่อยู่เฉย จะต้องมี
ปฏิกิริยาโต้ตอบ ตกลงผลของเหตุที่เรากระทำ
เมื่อวานนี้..เมื่ออดีต ก็เป็นลูกโซ่ ทำให้ขณะ
เดี๋ยวนี้เราถูกกระทบ แล้วเราก็ผลิตเหตุใหม่
ขึ้นมาอีก

ทั้งผลทั้งเหตุที่อยู่ด้วยกันในขณะนี้ ขณะ
ปัจจุบันนี้ คือเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับเรา แต่ละ
เวลานาที ถ้าเราอยู่กับความเป็นจริง เราเถล-
ไถลไป เราไม่ได้ทำงานจริงอย่างที่ถูกดำเนิน
เราควรจะรับผิดชอบ แล้วเอาสติมาสอนตัวเองให้จำ
เอาไว้ อย่าปล่อยสติทำอย่างนี้อีก

ตรงนี้ก็เป็นการเรียนรู้ เป็นการสอนตัวเอง
เป็นการปรับเปลี่ยนนิสัยตัวเอง เป็นกุศลกรรม
เป็นเหตุที่ดี ต่อไปในอนาคตเราก็จะประสบกับ
ผลดี เพราะเราได้ปลูกต้นกุศลลงไป

แต่ถ้าไม่มีสติ รู้ว่าผิดแต่ยอมรับไม่ได้
เสียหน้า ฉะนั้นจะต้องรักษาศักดิ์ศรีของมันไว้ เรา

ก็ไปเถียงกับเขาขุ่นๆ ดีไม่ดี เราก็กียันยันตาใส
เชื่อว่า ผลมันเป็นอย่างนี้จริงๆ คนบางคน
ในที่ประชุมนั้นก็หลงเชื่อเรื่องที่เราปั้นขึ้นโดยไม่
มีหลักฐานอะไรเลย เราก็ประกอบบอกกุศลเหตุใน
ขณะปัจจุบันนี้ เป็นเม็ดที่เราหว่านลงไปใหม่ ซึ่ง
จะมีผลให้เราสวยในอนาคต

นั่นคือ แต่ละขณะ..แต่ละขณะ ที่เราเป็น
อยู่ในปัจจุบัน เรากำลังยืนอยู่บนทางแพร่งที่
เราเลือกหว่านเม็ดกุศลลงไปก็ได้ เม็ดอกุศล
ลงไปก็ได้ อันนี้เป็นสิทธิเด็ดขาดของเรา ๑๐๐%
เลย ไม่มีใครมาบังคับเราได้

การที่จะเลือกหว่านเม็ดกุศล หรือเม็ด
อกุศลนี้ ถ้าเราฝึกเราให้เราระลึกรู้ อยู่กับความ
จริง ฝึกจนสติของเราคมไวพอ ที่เรากระดิกตัว
ทำอะไรลงไป อย่าให้อัตโนมัตินี้ของความเคยชิน
เร็วกว่าสติของเรา ให้สติเป็นตัวเลือกเฟ้นกรรม
ที่เราจะประกอบลงไป ถ้าเราทันท่วงทีอย่างนี้

เราก็ประกอบแต่กุศลกรรม ชีวิตของเราก็
ปลอดภัยอยู่บนมรรค หนทางสู่ความสิ้นปัญหา
เราก็เหมือนอย่างกับว่าปฏิบัติตามคำสอนของ
พระพุทธเจ้า มีรั้วกันภัย ทำให้แน่ใจมั่นใจว่า
สิ่งที่ทำลงไปนั้นจะมีผลดีกับตัวเรา เพราะว่าสิ่ง
ที่ทำลงไป เรามีสติระลึก

ถ้าใจของเราขณะนั้นยังไม่คมไวพอที่จะมี
ปัญญาเห็นชอบที่ถูกต้องแท้จริงทั้งหมด มันก็
ใกล้เคียงกับความจริง จะผิดจะพลาดไปบ้าง
หว่านลงไปแล้ว ผลเกิดขึ้นมายังไม่ดีสมใจเรา
แต่สติที่ฝึกฝนไว้จะรักษาคุณภาพใจ ให้สงบอยู่
ไม่เหมือนเมื่อเราทำไปโดยสติตามไม่ทัน พอ
ผลไม่ดีมากระทบ อัดโนมัตติกก็กระเด็นไปตาม
กิเลสเลย

เหมือนบางขณะ เราไม่ได้คิดที่จะไปทำ
ร้ายใคร แต่เราเจ็บเพราะเขามาทุบโดนหลังเรา
เข้า เราก็เตะผางออกไป โดยที่สติยังไม่ทันรับรู้

รับทราบ ถ้าเป็นอย่างนั้น เมื่อผลเกิดขึ้น เรา
จะแก้ตัว จะไม่ฟัง แล้วก็จะไม่เรียนรู้จากผลที่
เกิดขึ้น ชีวิตเราก็ถูกเวลากลับกินไปโดยเปล่า
ประโยชน์ เพราะอะไรที่เราผิดแล้วก็จะยังผิด
อีกอยู่อย่างนั้น ก็จะแก้ตัวไปน้ำซุ่นๆ เพื่อให้เรา
ปลอดภัย ซึ่งความเป็นจริงนั้นคือ ปลอดภัย
แบบที่กิเลสยิ่งพอกเราให้หนายิ่งขึ้น ถ้าเป็น
อย่างนี้ วันเวลาที่ผ่านไป ก็เหมือนเดินวนอยู่ใน
วัฏฏะ พายเรือวนอยู่ในอ่าง ซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่
อย่างนั้น ไม่มีอะไรที่จะพัฒนาขึ้น

แต่ถ้าเราทำไปด้วยมีสติ และเข้าใจตอน
ที่ทำไปนั้นว่า สิ่งที่เราทำดีแล้ว เป็นวิชาแล้ว
ไม่ใช่อวิชา แต่ใจของเรายังไม่มีกำลังของ
ปัญญาเห็นชอบ ที่ถูกต้อง พอผลเกิดขึ้น มีคน
มาตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ ใจที่มีสติรักษาอยู่
ก็จะเปิดหูฟัง เปิดใจฟัง เหมือนเราเป็นถ้วยน้ำ
ที่ยังว่างเปล่าอยู่ ใครเอาอะไรมาเติม เราก็รับ

เอาไว้ ไตร่ตรองทบทวนที่เราได้ทำลงไป เรา
ว่ามันถูกด้วยเหตุผลอย่างนี้..อย่างนี้.. เขาว่ามา
เขาว่ามีเหตุผลอย่างนี้..อย่างนี้ มันสอดคล้อง
กันไหม อ้อ..ตรงนี้นี่เองที่เรามองพลาดไป ถึง
ได้ทำแล้วเกิดความบกพร่อง ใจก็บีบติ โอ..เรา
ได้รู้ที่ผิดแล้ว แทนที่จะไปโกรธที่เขามาตำหนิ
ติเตียน โอ..ขอบคุณนะครับ ขอบคุณนะคะ ที่
คุณช่วยชี้แจง ทำให้เราได้เห็นที่ผิดพลาด

เราก็จำเอาไว้ แล้วเอามาพิจารณาไตร่
ตรองอีก จนแน่ใจ มั่นใจว่า ถ้าพรุ่งนี้หรือต่อไป
ในอนาคต มีเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นอีก เรา
จะไม่เผลออย่างที่เคยเผลอ เราจะทำตามวิธี
ใหม่ที่ารู้ได้เข้าใจ ชีวิตก็มีพัฒนาการขึ้นไป
เพราะประสบการณ์ที่เกิดขึ้นได้สอนให้เราเรียน
รู้จากความผิดพลาด ใจก็ไม่หมอง

เราเอาความผิดเป็นครู พระพุทธองค์
ตรัสไว้ว่า ตราบเท่าที่เรายังมีวิชา อุปาทาน

อยู่ในใจ ตราบเท่าที่เรายังเป็นมนุษย์ปุถุชน
การทำผิดเป็นของธรรมดา แต่อย่าเพลินทำผิด
ซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะเมื่อผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก มัน
จะเป็นอาชัณกรรม กลายเป็นนิสัยที่ไม่ดีไม่งาม
ผิดครั้งที่หนึ่ง ถ้าเก่งจริง เพียงครั้งเดียว ตาย
เสียดีกว่าที่จะผิดซ้ำอีกครั้ง ถ้าเราเด็ดเดี่ยว
อย่างพระโพธิสัตว์ อย่างพระพุทธองค์ ชีวิตของ
เราก็จะพัฒนาไป จนในที่สุด พระโพธิสัตว์ก็ได้
ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ใจกลับไปเป็น
ธาตุรู้ที่บริสุทธิ์ หหมดสิ้นวิภวณะ

ท่านอาจารย์บอกว่า เอาเถอะ อย่างพวก
เราเนี่ย อย่ามุ่งมั่นถึงว่าผิดครั้งแรกครั้งเดียวเป็น
ครุเลย อาจารย์อนุญาตให้ผิดได้ ทูตียัมปิ ตติ-
ยัมปิ คือเหมือนอย่างเราสวดมนต์ ยังต้องย่ำ
แม่ครั้งที่ ๒ แม่ครั้งที่ ๓ เราจะไม่หลงตามใคร
ไป ยังจะยึดในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
เพราะฉะนั้น ผิดแม่ครั้งที่ ๑ เพลออีกครั้งที่ ๒

แม้ครั้งที่ ๓ ก็จะทำให้ใจเอาไว้ ไม่ให้ผิดอีกเป็น
อันตราย เราก็ค่อยมีกำลังใจขึ้น ไม่อย่างนั้นมัน
เกร็งไปหมดว่า ผิดครั้งแรกได้ครั้งเดียวเป็นครู
ถ้าผิดอีกต้องฆ่ากันให้ตายไปเลย เราคงตายไม่
เหลือซากแน่ เพราะขนาดตั้งใจ ท่านอาจารย์
บอกว่า อย่างนี้.. อย่างนี้.. เราก็เห็นจริงๆว่า เออ..
เราผิด เราผิด เราผิด ตั้งสติเอาไว้ บางที่ท่าน
อาจารย์ยังไม่ทันลงจากศาลาเลย ปรากฏว่าสติ
หลุด ผิดอีกแล้ว มันเป็นอย่างนี้กันทั้งนั้น

แต่ท่านอาจารย์ท่านก็ให้กำลังใจว่า เมื่อ
สมัยที่ท่านฝึกภาวนา ท่านก็เป็นเหมือนพวกเรา
อย่างนี้แหละ ยิ่งว่าจะไม่ให้ผิดยิ่งรู้สึกเหมือนกับ
ว่ามีนิ้วออกขึ้นมาอีก ๒-๓ นิ้ว เกะกะยุ่มย่าม
ไปหมด ทำอะไรได้ไม่คล่อง แล้วก็ผิดทุกที

แต่อย่าไปท้อใจ บุคคลจะล่วงทุกข์ได้
เพราะความเพียร ผิดแล้วก็ลุกขึ้นมา ผิดแล้ว
ไม่ต้องไปคร่ำครวญ ไม่ต้องมัวอธิบาย ไม่ต้อง

แก้ตัว ผิดแล้วก็.. ของมันผิดกันได้ การทำผิด เป็นวิสัยของมนุษย์ เราเป็นมนุษย์ปุถุชน เพราะ ฉะนั้นมันต้องผิดกันบ้าง ใครไม่ผิดเลยถือว่าผิด ปกติ นึกอย่างนี้เอาไว้ ที่เครียดที่เกร็งจะได้ผ่อนคลาย จะได้ไม่เกร็งกับชีวิตของเรา จะได้ตั้งหน้า ตั้งตาเก็บประสบการณ์แล้วเรียนรู้ วันหนึ่งเรา ก็พบว่า สติของเราเริ่มมีประสิทธิภาพ พอจะ เผลอ สติก็มาห้ามล้อเราได้ทัน หยุดได้ก็ก ก่อน ที่จะทำอกุศลกรรมลงไป

เมื่อเป็นอย่างนี้ ปัจจุบันกรรมที่เราจะ ประกอบเป็นปัจจุบันเหตุตอบสนองผัสสะซึ่งเป็น ผลของอดีตเหตุที่ปลูกเอาไว้ ด้วยความรู้เท่าถึง การณ์บ้าง รู้เท่าไม่ถึงการณ์บ้าง ก็เริ่มเป็นกุศล ทั้งนั้น เพราะเหตุที่ดีช่วยระคองใจเราให้ทำ ดีหรือเหตุจะไม่ดี แทนที่เราจะหงุดหงิด แล้วถูก พัดตกทะเลไป เราก็เอาสิ่งไม่ดีนั้นมาเป็นหินลับ สติปัญญา หมุนปัจจุบันกรรมของเราให้เปลี่ยน

ทิศทางเป็นกุศลเสีย เราก็แก้ไขอนาคตได้ เรา
เริ่มต้นทำเหตุที่ไม่ดีเอาไว้ มันออกลูกมาเป็น
อกุศลผล สติจะรักษาให้เราไม่หงุดหงิดใจ ไม่
เอาใจไปเป็นเชิงให้อกุศลผลนั้นมาทုပ်ให้ชอกช้ำ
แต่เอามาเป็นหินลับสติปัญญา หมุนให้สิ่งที่เรา
จะทำในปัจจุบันเปลี่ยนทิศทางเป็นอโหสิกรรม
เป็นอภัยทาน เป็นการเข้าใจถูกต้อง เป็นกุศล

เราเปลี่ยนวิถุณะให้เป็นมรรค อดีตเรา
ประกอบอกุศลเหตุไว้ พอปัจจุบันได้อกุศลผลขึ้น
แทนที่เราจะขาดสติทำอกุศลเหตุใหม่ เราเอา
อกุศลผลอันนี้มาเป็นครู ให้เราประกอบกุศลเหตุ
ในปัจจุบัน ทางของเราเปลี่ยนทิศ จากที่เดินเข้า
รกเข้าพง มาเข้ามรรคถูกแล้ว

เพราะฉะนั้น ปัจจุบันตรงนี้เราขยับขึ้นมา
สู่มรรค ใจเราก็สบาย เพราะเม็ดพันธุ์ที่หวาน
ลงไปใหม่ เป็นเม็ดพันธุ์ที่เลือกสรรแล้วด้วยสติ
ระลึกได้ตามเป็นจริง เราก็ไม่กังวลว่า พรุ้งนี้จะ

เจอเรื่องร้ายหรือเรื่องดี ถ้าเจอเรื่องร้ายแปลว่ายังเป็นเม็ดของเก่า ซึ่งจะเบาบางลงไปเรื่อยๆ เพราะเราได้เริ่มประกอบเหตุที่ดีแล้ว ถ้าโชคดี เหตุดีที่ประกอบไว้สดๆ ร้อนๆ งอกเร็ว ออกดอกออกผลมาเป็นเรื่องที่พรุ่งนี้เราจะเจออะไรก็ชื่นใจ เห็นใหม่ ทำดีได้ดี แต่ถ้าทำดีแล้วพรุ่งนี้เราเจอผลชั่วๆ เราก็ไม่ท้อใจเพราะว่าเหตุไม่ดีเก่าๆ ที่ทำไว้ยังไม่หมดไป ก็ยังส่งผลตกค้างตามมา แต่ใจเราก็มีกำลังใจแล้วว่า ยิ่งโผล่มาบ่อยก็จะเหลือน้อยลงๆ โอกาสที่จะเจอสิ่งดีมีเพิ่มขึ้น

ใจอันนี้ก็มีกำลังใจ มีความมั่นใจ หนทางที่จะไปก็เริ่มเป็นหนทางที่ใจไม่ระส่ำระสาย ไม่ฟุ้งปรุงเป็นจิตสังขารที่ก่อกวนตัวให้วุ่นวาย เราก็เริ่มมีใจที่สบายๆ ถึงไม่ตั้งสติคอยกำหนดให้เป็นปัจจุบันอยู่กับคำบริกรรม หรือจ่ออยู่กับหน้าที่การงาน ใจก็สงบ สบายๆ มีความเบาใจ

ว่า ฉันก็รู้วิธีเลี้ยงใจเลี้ยงกายให้สบาย เพราะ
ได้พบ ได้ลองทำแล้ว

เมื่อเป็นอย่างนี้ ถึงไม่ได้ตั้งใจภาวนาก็
เหมือนภาวนา เพราะสติที่คอยพยายามให้ระลึก
รู้ ให้ตัวกับใจอยู่ด้วยกัน ใจก็เป็นปัจจุบันโดยไม่
รู้ตัว กรรมที่ประกอบเป็นกุศลกรรมเพิ่มขึ้น..
เพิ่มขึ้น..เพิ่มขึ้น เกิดความเบาสบายของใจ ใจ
เป็นธาตุรู้ แม้เราทำสิ่งที่เบียดอกุศลลงไป แล้ว
เราบอกไม่รู้.. ไม่รู้ ถ้าเพ่งมองลึกลงไปในส่วน
ที่เป็นจิตใต้สำนึก จิตไร้สำนึก มันรู้ แต่สติยัง
เบาบาง ยังไม่ตื่นตัวที่จะรู้ชัดแจ้ง มันรู้คล้ายๆ
มีอะไรเตือน มีอะไรกระซิบบอก ..มันไม่ตื่นะ
ถ้าเราคมไว เราไม่ปฏิเสธความรู้สึกอย่างนี้ ก็
จะเป็นการช่วยให้สติมารักษาใจได้รวดเร็วขึ้น

มีหลวงปู่ท่านหนึ่ง ท่านอ่านหนังสือไม่
ออก แต่ศรัทธาในพุทธศาสนา บวชแล้ว
ท่านก็พยายามรักษาองค์ท่านให้อยู่ในธรรมวินัย

ไม่ให้ผิด ไม่ให้อาบัติ ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒
สบู่เป็นของหายากมาก ขณะที่รูดงค์ไป วันนั้น
ท่านจะสร่งน้ำที่ลำธารซึ่งตลิ่งเป็นทราย ท่านก็
เสียดายว่า ถ้าเอาสบู่วางลงไป มันจะติดเม็ด
ทราย ต้องไปล้างน้ำให้เสียเนื้อสบู่โดยใช้เหตุ
ก็คิดว่า เราเด็ดใบไม้มารองสบู่ จะได้ไม่เปื้อน
เก็บไว้ใช้ได้ทนขึ้น ขณะที่ท่านกำหนดจะเด็ด
ใบไม้ พอมือแตะใบไม้ ท่านรู้สึกเหมือนถูกไฟ
ช็อต ท่านก็รู้ละ สิ่งที่กำลังจะทำ คงไม่ถูกต้อง
ตามธรรมวินัย ท่านจึงเปลี่ยนไปหาอะไรที่พอ
จะเอามาใช้รองสบู่แทน

พอจบกิจวันนั้น ท่านจะจำวัดคือจะนอน
ท่านทำสมาธิแล้วเอาเรื่องจะเก็บใบไม้มาพิจารณา
เมื่อใจลงรวมเป็นสมาธิ ก็เกิดความรู้ขึ้นมาใน
ใจ จะเป็นเสียงหรือเป็นความรู้ ท่านแยกไม่ได้
ชัดเจน แต่เป็นความรู้ขึ้นมาว่า พระภิกษุพราก
ของเขี้ยวจากต้นไม้ได้ ซึ่งท่านก็กลับคล้ายกลับ-

คลาซึ้นมาว่าเคยไต้ยีน เคยรู้จากที่ไหน จะเอาหนังสือพระวินัยมาอ่าน ท่านก็อ่านหนังสือไม่ออก ก็เก็บความสงสัยอันนี้เอาไว้

จนกระทั่งรุดงค์เข้าไปในเมือง แล้วไปพบครูบาอาจารย์องค์ที่แม่นในพระวินัย ก็ไปขอโอกาสเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขออาจารย์ช่วยอธิบาย พระองค์นั้นก็สอนพระวินัยว่า พระภิกษุพรากของเขี้ยวจากตันไม้ไต้ เป็นอาบัติท่านก็ได้ความมั่นใจขึ้นมาว่า แม้นจะไม่รู้ เรามีวิชาครอบงำใจอยู่ แต่ถ้าตั้งใจปฏิบัติจริง ๆ จิตผู้รู้อันนี้มันรู้ แต่สติที่ยังไม่เต็มบริบูรณ์ ทำให้เราไม่สามารถเอาความรู้นี้มาป้องกันตัวเองได้ทันทั่วทั้งที่ แต่ถ้าเราเอื้อเฟื้อกับสิ่งที่แวบขึ้นมา หรือมีปรากฏการณ์อะไร ที่อยู่ดี ๆ รู้สึกเหมือนแขนถูกไฟช้อต ก็อย่าไปคิดว่า.. บ้า แล้วตั้งต้นด้วยอุปาทานยึดมั่นทำไปตามที่เราว่าจะทำให้จงได้ เราหยุดไว้ก่อน ธรรมะก็สามารถคุ้มครอง

ให้เรารอดปลอดภัยจากการจะทำสิ่งที่ผิด แล้ว
เป็นหนี้สินกับตัวเองได้

ถ้าทุกคนเอื้อเฟื้อต่อจิตใจสำนึกซึ่งพยายาม
อย่างยิ่งที่จะเตือนเรา ปลุกเรา ให้รู้ ให้แสวงหา
ค้นคว้า พิจารณา ไตร่ตรอง หรือไปหาผู้รู้ที่จะ
อธิบายให้เราเข้าใจ เราก็จะประหยัดการที่จะ
ต้องเรียนรู้จากความผิด และชดใช้หนี้สิน
กระทั่งหลังอ่านไปเลยเวลาที่ถูกกิเลสครอบงำ
อยู่

ตัวดิฉันเองก็ทีหนึ่งเลย ทั้งๆ ที่รู้ว่าวัน
จันทร์กับวันศุกร์เป็นวันที่คนไข้เยอะ ถ้าเราต้อง
ออกตรวจคนไข้ในวันเหล่านี้ บางทีเรากลาย
เป็นหมาบ้า เป็นนางยักษ์นางมารไปโดยไม่รู้ตัว
ก็ตั้งใจเอาไว้แล้วว่า ตั้งแต่บัดนี้ต่อไป วันจันทร์กับ
วันศุกร์นี้จะพยายามอย่างยิ่งที่จะใส่เกราะให้ตัว
เอง ถ้าไม่จำเป็นก็รอดชิบปากเอาไว้ ยิ้มทำเฉย
แล้วฟังคนไข้พูด ก็ซุ่มกับกระจกเอาไว้เป็นอัน

ดิบอันดีว่าไม่ยากหรอก ทำได้

แต่พอถึงเวลาเข้าจริง ๆ รายที่หนึ่งก็ยังมีไหว พอรายที่ ๑๐ นี้ น้อตซั๊กหลวมแล้ว แม่คนใช้บ่นว่าเข้าหน้อย เป็นทำนองว่า เฮ้อ.. ยาที่คุณหมอให้ไป สงสัยเป็นยาหมดอายุแล้ว กระจก ลูกฉันกินเข้าไปจนหมดแล้วก็ยังไม่เห็นดีขึ้น เราก็ชิบแตก แล้วคุณทำตามที่ฉันบอก หรือเปล่า ก็จัดการไล่เบียเขา อย่างโน้นอย่างนี้ พอเขาขึ้นเสียงกับเรา เราก็บรลงเลย นี่คุณจะมาเป็นหมอหรือฉันเป็นหมอกันนี้ ทำทายเขาอีก แล้วก็ส่งเสียงกำหราบส่ำทับเขาต่อ ฟังสิ คุณ ฟัง.. ถ้าคุณจะมาเอาตามที่คุณต้องการ คุณก็อยู่ที่บ้านกับลูกคุณสิ มากวนเวลาฉันทำไม เพราะโมโหหิวข้าวด้วย บ่ายโมงจะครึ่งแล้ว คนใช้ก็ยังไม่หมด ฤทธิ์เราเลยเป็นอย่างนี้

บางทีกำลังทำเสียงไม่น่ารักอย่างนั้น สติก็ขึ้นมาว่า อ้าว.. ไหนกับกระจกบอกว่าเราจะ

เรียบร้อย เราจะยิ้ม เราจะฟังเขา จะไม่ไปก่อ
วิวาทกับเขา แต่กิเลสมันเสียวว่า ไหนๆ ก็ก่อ
แล้ว หยุดตอนนี้ไม่ได้ เสียศักดิ์ศรี ต้องก่อต่อ
ให้จบ

มันเป็นอย่างนี้กันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น
แรกหัดใหม่ๆ อย่าได้คิดเลยว่าทำแล้วจะสำเร็จ
ทันที คราวนี้รู้ตัวเมื่อก่อไปครึ่งหนึ่งแล้ว ก็หยุด
เสียตรงนั้น ท่านอาจารย์สอนว่า คนที่ชนะตน
เองได้นั้น วิเศษกว่าชนะคนอื่นเป็นหมื่นแสน
แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร หยุดเสียตรงนั้น ถ้า
ขอโทษยังไม่ออก ก็หยุดเฉยๆ เหมือนกับอยู่
ดีๆ หนึ่งขาดกลางคัน แล้วตั้งสติฟังเขาต่อไป

ฟังท่านอาจารย์แล้วรู้สึกยาก.. คงทำไม่ได้
แต่หลังจากที่มีประสบการณ์ว่า เมื่อบรรลุเองต่อ
จนกระทั่งจบแล้วนี้ ผลเสียหายมันมากมาย
มหาศาลแค่ไหน เราเองก็เหนื่อยสะบัดสะบอม
เพราะฉะนั้น ลองหยุดให้ได้สักที แต่.. ขณะที่

ปากหยุดนี้ ใจไม่ได้หยุดหรอก มันปรุงไปต่าง ๆ
นานา นี่จะเสียหน้าไปแค่ไหนนะ คนไข้จะดูถูก
ดูหมิ่นเราหรือเปล่า ล้วนเป็นจิตสังขารทั้งนั้น
กิเลสวัฏหมุนอยู่ในใจเราเป็นลูกข้างเลย ครั้น
เราหยุดได้ คนไข้ซึ่งกำลังตั้งท่าว่า ถ้าคุณหมอ
แผดเสียงขึ้นมา ฉันจะวางลูกลงแล้วสู้กันเลย
เขาก็ชะงัก แล้วกลับขอโทษ.. ขอโทษหมอด้วย
เออ..ได้ผลตรงกันข้าม เราก็..อ้าว เขาเริ่มต้น
ขอโทษก่อน เราก็เริ่มอาย ..เออ ฉันก็ต้องขอ
โทษคุณด้วย ที่เหนื่อยแล้วเลยเหลวไหลไป
ตกลงก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน เรื่องก็จบด้วยดี

เมื่อเป็นอย่างนี้เราก็ชื่นใจว่า จริงๆ แล้ว
คนทุกคนอยากทำดีกันทั้งนั้น อยากให้คนอื่นรัก
ตัวด้วยกันทั้งนั้น แต่เราแปลผิด ไปคิดว่าการ
ที่เรารักตัวเรานี้ ไม่ได้ เราต้องเป็นพันธมิตร
กับกิเลสเอาไว้ จะต้องมีศกดิ์ศรี มีอย่างโน้น
อย่างนี้ ซึ่งล้วนแต่บ้าทั้งนั้น ก็เลยทำให้เจ้าตัว

เหนื่อย เพราะแบกกิลเลสเอาไว้หนักหน่วงไปหมด
พอเราเริ่มอยู่กับความจริง อยู่กับสติ
และเป็นตัวของเราที่แท้จริง ไม่ใช่ตัวของกิลเลส
ใจก็นุ่มนวล ไม่ต้องเอาของแข็งชนกัน แล้วก็
ค่อยประนีประนอมกัน ต่างคนต่างก็..ฉันผิดเอง
ขอโทษนะ ต่างก็ถอยออกจากกัน เกิดความ
โล่งโล่งโปร่งสบาย จะมองอะไรก็เห็นได้ชัดเจน
และแก้ปัญหาได้ตรงตามความเป็นจริง

ขอให้เริ่มปฏิบัติกันเถอะ อย่าอ่านแต่
ทฤษฎีหรือฟังแต่เรื่องของคนอื่นอย่างเดียว จะ
ไม่เป็นผล เป็นอาหาร ให้อใจเรามีกำลัง เมื่อ
ทำอย่างนี้ได้ พฤติกรรมก็เปลี่ยนไป ที่แต่ก่อน
เคยเหวี่ยงออกไปที่ไร เป็นต้นอกุศลทุกที คราว
นี้เหวี่ยงออกไป กลายเป็นต้นกุศลขึ้นมาแล้ว
เมื่อเอาชนะใจของเราได้หนหนึ่งนี้ ผลที่เกิดขึ้น
เป็นเหมือนอาหารให้อใจเกิดปีติสุขและสงบ ให้อ
รสของอาหารใจตรงนี้ค่อยเตือน อย่าให้เรา

เปลอทำอย่างทีกิเลสเคยพาทำ เราก็เลิกปลุก
ต้นอกุศล

ตัวดิฉันเอง ที่ครูบาอาจารย์ว่า อวิชชาคือ
ความผ่องใสอย่างยั้งนี้ ถนัดนักเชียว พอมีเรื่อง
อะไรที่เขาจะว่าเราผิดนี่ จะต้องอธิบาย ในใจ
ของเราคิดว่า เรากำลังอธิบาย เพราะมนุษย์มี
ภาษาที่สื่อความหมายกันได้ เพื่อแก้ไขความ
เข้าใจผิดให้เป็นความเข้าใจถูก แต่ที่จริง ท่าน
อาจารย์บอก นั่นแหละ มันเรียกตั้งต้นแก้ตัว
เราอธิบายว่า เพราะอะไร.. อะไร.. อะไร แต่
พูดแล้ว คือฉันถูกทั้งนั้น ทำให้อีกฝ่ายกััดพัน
กรอดว่า คุณพูดอย่างนี้แปลว่าคุณปรักปรำว่า
ผมผิดงั้นหรือ เราก็อ่าเรายังไม่ได้ล่วงล้ำก้าเกิน
เข้าไปถึงเรื่องของเขาเลย เราพูดแต่เรื่องของ
เรา แต่..ก็เหมือนยกตนข่มท่าน เพราะฉะนั้น
พูดเท่าไร.. เท่าไร.. เท่าไร ฉันก็ถูกไปหมด
คู่กรณีนั้นมีอยู่ ๒ คน เมื่อคนหนึ่งถูก อีกคน

ก็ต้องผิดไปโดยปริยาย

กิเลสที่ครอบครองหัวใจเรา จะพาให้เราทำอย่างนี้ ท่านอาจารย์ท่านจึงบอก ไม่ต้องพูดมีอะไรเกิดขึ้นแล้ว ให้สงบ ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งพูดเราก็เปิดหูฟัง เพราะถ้าเราเป็นนก เราบินไปเรารู้ว่ามันถูกต้อง แต่ที่เราปกป้องปร่าว่าเขาผิดนี่เขาเป็นปลา เขาก็ต้องว่ายน้ำ เขาอธิบายให้ฟังเขาก็ถูกต้อง ถ้าเราเปิดหูฟัง เราจะได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น การฟังคนอื่นเราไม่ขาดทุนหรอก แต่กิเลสมันว่าขาดทุน เพราะเขาจะมีบทบาทสำคัญกว่าเรา ตัวเรานี้ หงุดหงิด งุ่นง่านไปหมดเลย

พอเราเริ่มเปลี่ยนทิศทาง ถ้าเมื่อก่อนเราเป็นโรงงานผลิตทุกข์ เลี้ยวไปทางซ้าย ส่วนมรรคเลี้ยวไปทางขวา เพราะฉะนั้นเราต้องกลับทิศทาง อะไรที่เคยทำ ถ้ามันผลิตแต่ทุกข์ เราต้องหันกลับ ไปทางตรงข้าม ช่วงแรกนี้ หันหลังกลับที่ไร สติหลุดทุกที ทำให้เรากลับไป

อีกรอบหนึ่ง จนกระทั่งเป็นโรงงานผลิตทุกซ์ไป
อีกแล้ว แต่ถ้าเราเข้มแข็งต่อตัวเองจริงๆ
จนกระทั่ง เข้าสู่มรรคได้จริงๆ ผลที่เกิดขึ้นเป็น
ความชื่นใจ จนเราตั้งใจในรสชาติของมรรค

คราวนี้ เราก็หลุดจากวัฏฏะ กิเลสวัฏ
กรรมวัฏ ที่หมุนเป็นไตรวัฏ ส่งผลไปเป็นวิบาก
วัฏ ซึ่งกิเลสเป็นเหตุพาให้เราประกอบกรรม
ไม่ดี เป็นอกุศล แล้วผลิผลที่เป็นอกุศลวิบาก
ออกมา กระแทกให้เราตกเป็นขี้ข้าของกิเลส
อีก ประกอบอกุศลกรรมใหม่อีก มันหมุนใจเรา
เป็นวัฏฏะ วนอยู่อย่างนี้

เปรียบเราเป็นเหมือนลิงที่เห็นคนเขา
ทอดแห แล้วสำคัญว่าฉันก็ทอดเป็นเหมือนกัน
พอชาวประมงไปถูระ ลิงก็ไต่ลงไปในเรื่อง และ
เอาแหกางอย่างชาวประมง แต่ลิงทำไม่เป็นเลย
ถูกแหพันตัว ตกลงไปในน้ำกับแห แหแทนที่จะ
กางออก กลับรวบพันตัวลิงที่ดิ้นขลุ่ยขลุ่ย อยู่

จนจนน้ำตาย

เราก็เหมือนกัน ถูกกิเลสวัฏ กรรมวัฏ วิชาวัฏเป็นแห่คลุมเรา ริงขลุ่กขลุ่กๆ วนอยู่ในนี้ ไม่ไปไหน อยู่ในสังสารวัฏอันหาที่สิ้นสุดไม่ได้ เกิด-ตาย เกิด-ตาย วนอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราเริ่มปฏิบัติอย่างที่คุณักันมา สติเริ่มมีผลมีประโยชน์ เริ่มแรกเราก็ถูกกิเลสหลอกให้ปรุงคิด ทำแต่อกุศลกรรม เกิดเป็นต้นอกุศลขึ้นมา มีลูกอกุศลออกมาให้เราต้องทุกข์เดือดร้อน แต่เราก็ฝึกสติไว้ดีแล้ว ก็นี่มรดกที่เราทำให้ตัวเราเอง จะไปบ่นกับใคร จะไปว่าใครอยู่ติธรรม เอาตรงนี้มาเป็นหินลับสติปัญญาเรา เรากลับทิศทาง แทนที่จะวนอยู่ในโรงงานผลิตทุกข์ เราก็ออกไปสู่มรรคได้

เหตุใหม่ที่เราจะประกอบในปัจจุบันเพื่อตอบสนองลูกอกุศลที่มากระแวก เรายังมือไว้ ไม่ทำไปตามอัตโนมัติ แต่ทำตามที่ได้คิดไตร่ตรอง จน

เป็นปัญญาเห็นชอบแล้ว เราก็หว่านเมล็ดกุศล
ลงไป ต้นที่ขึ้นมาก็เปลี่ยนคุณภาพ เป็นต้นกุศล
ลูกที่จะออกมาเป็นผลในอนาคตให้เรา ก็เปลี่ยน
ทิศทาง กลายเป็นสิ่งที่เราชื่นชอบ เราเบาเนื้อ
เบาใจ

เราก็ตัดวัฏฏะให้มีทางออกแล้ว ถ้าสติยัง
เข้มแข็งอยู่เรื่อยๆ วัฏฏะที่หมุนวนพาเราเวียน
ว่ายตายเกิดอยู่ไม่รู้จบ ก็จะถูกสติจางเส้นรอบ
วงออกเป็นเส้นตรงของมรรค ชีวิตก็เบาสบาย
ขึ้นเรื่อยๆ อะไรที่เคยคิดว่า ทำไม่ถึงต้องเป็นเรา
แล้วก็ไปอิจฉาตำหนิคนอื่นว่า ที่เขาไม่เห็นทำ
อะไร ทำไมเขาถึงสบาย เราก็เลิกมองเขาให้
เสียเวลา เรามามองเราดีกว่า สำนวจใจของเรา
เรายังมีต้นหญ้าคาอยู่ตรงไหน มีต้นหนามอยู่
ตรงไหน เราจำเอาไว้ว่า เราไม่ปลูกอีกแล้ว ต้น
หญ้าคา ต้นหนาม ส่วนที่มีอยู่ ทำอย่างไรเรา
ถึงจะเปลี่ยนให้เป็นต้นบุญต้นกุศลได้ จะไปแลก

กับใคร หรือไปทำอะไร หรือว่าหาวิธีเดิน
โดยที่ถึงมีต้นหญ้าคา ต้นหนามอยู่ เราก็ไม่ไป
ถูกมันเกี่ยว ถูกมันบาด

นี่ก็คือการอยู่ในโลกนี้ ด้วยความมีสติ
สัมปชัญญะ ปัญญา เพราะว่าเราไปแก้ไขโลกนี้
ไม่ได้ แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องเอาตัวเราไปเป็น
เชียงให้โลกนี้มาสับ หรือมาทับเราจนกระทั่ง
เราแหลกไปเลย เราใช้สติปัญญาที่มีอยู่นั้นมา
คุ้มครอง มาเป็นเครื่องที่จะทำให้เราอยู่ในโลก
นี้ได้ โดยที่โลกนี้ไม่สามารถมาทำให้เราทุกข์
เดือดร้อน

เราอยู่อย่างไร เราก็อยู่โดยที่ว่า โลกนี้จะ
ดี จะร้าย จะน้ำขึ้น น้ำลง อย่างไรก็ตาม พระ
พุทธองค์ตรัสว่า โลกธรรมเป็นเหมือนอย่างกับ
ลมพายุ เป็นไปไม่ได้ที่เราจะอยู่ในโลกนี้ แล้ว
ลมจะพัดอ่อนๆ เย็นสบายทั้งวันทั้งคืน ทุกอย่าง
เป็นไตรลักษณ์ ต้องมีดีบ้าง เลวบ้าง มีสลาตัน

บ้าง มีลมตึ๋น ให้เราชื่นใจบ้าง

ลมสลาตันคืออะไร คือคำวิพากษ์วิจารณ์
นินทาว่าร้าย ทำให้เราทุกข์ ให้เสื่อมลามก เสื่อม
ยศ อภิภูษารมณห์ทั้งหลาย เหมือนระดับน้ำที่ลด
ลง จนกระทั่งถึงขี้เลนขี้ตม ตอทั้งหลายผุดโผล่
ขึ้นมา ส่วนเวลาที่ดี ที่มีคนชม คนสรรเสริญ
เราสุข เรามีลามก เรามียศ ก็เหมือนน้ำเต็มตลิ่ง
จนเอ่อล้นฝั่ง

ถ้าปล่อยให้โลกธรรมทั้งหลายมาทำให้ใจ
เราวูบขึ้นวาบลงอย่างนี้ เราทุกข์ ทั้งๆ ที่ได้รับ
คำสรรเสริญ เราก็ทุกข์ เพราะวิตกไปแล้วว่า
ตอนนี้เขาสรรเสริญเรา แล้วเขาจะถล่มเราเมื่อ
ไหร่ ใจคอยกังวล ฟุ้งปรุงไป

แต่ถ้าเราปรับใจเสียใหม่ที่เราจะไม่กระ-
ฉอกกระเพื่อมไปกับระดับน้ำที่ขึ้นๆ ลงๆ อย่าง
นี้ ใจของเราให้เป็นลูกโป่งแต่อยู่บนผิวน้ำ
น้ำจะขึ้น น้ำจะลง ก็ช่างมัน ตราบเท่าที่มีผิว

น้ำให้ลูกโป่งตะเอยู่ได้ เราก็สบาย เขานินทา
เรา เราพิจารณาแล้ว ไตร่ตรองแล้ว ไม่เป็น
ความจริง ไม่เป็นไร เวลาเป็นเครื่องพิสุจน์
เราก็ก้มหน้าก้มตาทำของเราต่อไป

เมื่ที่เราหว่านลงไป ประเดี๋ยวก็จะงอก
ต้นขึ้นมา พอต้นอ่อนแตกใบเลี้ยง ก็รู้ว่าต้น
อะไร เราบอกว่าปลูกต้นมะม่วง เขาบอกไม่ใช่
เธอปลูกต้นผักทองต่างหาก พอมันออกใบมา
คนที่เป็นคนจริง ก็ต้องรู้ว่าใบนี้เป็นใบมะม่วง
หรือใบผักทอง เราไม่ต้องอธิบาย ไม่ต้องไปเสีย
เวลา เราก็ก้มหน้าก้มตาเอาเวลาของเราไปทำสิ่ง
ที่เป็นมรรคต่อไป เราก็สบาย

เราก็อเหมือนลูกโป่งที่ตะเอยู่บนผิวน้ำ น้ำ
จะขึ้น น้ำจะลงก็ช่างมัน ตราบเท่าที่มีผิวน้ำให้
เราตะเอยู่ได้ เราก็สบายใจ อย่างนี้ใจของเรา
ถึงจะอยู่ในโลกได้อย่างรู้เท่าทัน แล้วตัดวิภว
ไตรวิภว หรือสังสารวิภว ให้เป็นมรรคเสีย

แต่ก่อนเราไปคิดว่า ถ้าเราอยู่ในโลก วุ่น
อยู่อย่างนี้ ต้องหาอยู่หากิน เราจมอยู่ในสังสาร-
วัฏ ต้องออกไปวัด ไปหาครูบาอาจารย์ จึงจะ
เจอมรรค ถ้าคิดอย่างนั้น เราขาดทุนบุญกำไร
เพราะจริงๆ ทั้งวัฏฏะ ทั้งมรรค อยู่ในใจของเรา
ไม่ได้อยู่ที่วัด หรือที่ไหนในโลกนี้ มันอยู่ในใจ
ของเรา ถ้าใจของเราขณะที่กำลังอยู่ในโลกนี้
เรามีสติคิดได้ เราตัดวงกลมของวัฏฏะให้กลายเป็น
เส้นตรงปั๊บ เราก็ปีติอิมเอิบ ใจเป็นสมาธิ
ได้ ทั้งๆ ที่อยู่กลางตลาด อยู่กลางกองไฟอัน
ร้อนแรง

เมื่อตัวเราไปถึงวัดเข้าจริง แต่เราแบก
ความแค้นจิตใจของเราไปด้วย ไปถึงแล้วไป
กราบเรียนท่านอาจารย์ หวังว่าท่านจะปลอบใจ
เรา ท่านกลับดูว่า ก็เราทำผิดเอง เราโง่เขลา ก็
ดีแล้วที่ถูกเขาถล่มทลายอย่างนั้น เราก็เลยไป
ก่อกองไฟขึ้นในวัด ดีไม่ดี นอกจากจะไหม้เรา

แล้ว ยังลามไปไหม้ท่านอาจารย์ด้วย ฮี.. ท่าน
อาจารย์ นึกว่าเป็นอาจารย์ของเรา แทนที่จะ
ปกป้องรักษาเรา แน่ะ.. เอาใจออกห่างไปเข้าข้าง
ศัตรู ไฟกองนี้เลยกลายเป็นไฟมหานรกขึ้นมา
เพราะไหม้ไม่เลือกหน้า พอได้สติคิด.. คราวนี้
ก็เดือดร้อน ตายจริง.. จะต้องทำอย่างไร หา
ดอกไม้ธูปเทียนไปกราบขอขมาท่าน แล้วเราจะ
รอดพ้นจากนรกไปได้ไหม

ใจที่ยังรู้ไม่จริงนี้ มันพลิกคว่ำพลิกหงาย
สร้างความประศอกที่ล้วนแต่ทำให้เราว้าวุ่น ก่อ
ภพก่อชาติ เดียวก็เป็นภพภพ อยากอยู่ อยาก
มี อยากเป็น เดียวก็เป็นวิภพภพ ไม่อยากทุกข์
ไม่อยากจน ไม่อยากโหนด ไม่อยากนี้ เดียวก็
ไปติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสเข้า เป็น
กามภพ เวียนอยู่ในภพนั้นชาตินี้ อยู่那儿แล้ว
ไม่รู้จบรู้สิ้น กระโดดจากภพนั้นไปภพนั้น โดย
ไม่ต้องใช้จรวด ใช้อะไรเลย ใช้แต่ความไร้สติ

อย่างเดียว ก็ทะลุทะลวงไปทั่วจักรวาล

เห็นอย่างนี้แล้ว เราจะได้มาคอยระมัด
ระวังใจ รักษาใจเอาไว้ แต่ก่อนพอใครบอกให้
พยายามรักษาใจไว้ ดูใจของตัวเองไว้ มั่นหน้าเชื่อ
ไม่ชวนดู พอดูเข้าก็วูบหลับไป ท่านอาจารย์ท่าน
เปรียบเทียบใจของเราว่า มีหมาไล่เนื้ออยู่ ๒
ตัว ตัวหนึ่งคือกิเลส อีกตัวหนึ่งคือสติ สตินี้ยัง
งุ่มง่ามอยู่เพราะไม่เคยงาน แต่กิเลสคล่องแคล่ว
ว่องไว ตอนแรก ๒ ตัวก็หมอบกันตีอยู่ ตัว
สติคอยชำเลื่องดูตัวกิเลส อ้อ..ยังเรียบร้อยดี
อยู่ ฝ้าดูไป ดูไป สังเกตเวลาที่เรากำลังใจทำ
อะไรมากๆ ดูไปๆ หนึ่งตาเราชักค่อยๆ หย่อน
เสร็จแล้วก็วูบหลับในไป ขณะที่เจ้ากิเลสสังเกต
อยู่ พอเจ้าสติวูบไปอย่างนี้ กิเลสก็พุ่งปรี๊ดไป
ก่อความเสียหายรอบจักรวาล จนบางที่เราล้ม
ละลายไปจากความเป็นมนุษย์ แล้วมันก็กลับมา
นอนเรียบร้อยอยู่ที่เดิม เจ้าสติเพิ่งรู้ตัว ผงก

หัวมาดู กิเลสยังเรียบร้อยอยู่ ครั้นเขาเอาใบ
แจ้ค่าเสียหายมาให้ เราก็โวยวาย เป็นไปไม่ได้
ก็จ้องกิเลสอยู่ตาไม่กระพริบ มันนอนอยู่ตรงนี้
ตลอดเวลา แต่ตรงที่สติวูบหลับไป แล้วกิเลสไป
ก่อความเสียหาย จนกระทั่งทำหนี้สินล้นพ้นตัว
เราไม่เห็น เมื่อผลเกิดขึ้น เขามาเรียกค่าเสียหาย
เราจึงรับไม่ได้

อวิชาในใจของเราเป็นทำนองนี้ มันทำ
ให้เรารู้ แต่รู้ไม่รอบ เราก็เลยรับไม่ได้ จะว่าเรา
หลับ เราก็ไม่ได้หลับตลอดเวลา แต่ตรงที่เรา
ตกภวังค์ เราวูบไปนั้น เรารับไม่ได้ เราไม่รู้ตัว
จริงๆ ไม่ใช่แกล้ง ครูบาอาจารย์ถึงได้เตือน สติ
นี้เร่งเจริญไปเถอะ ไม่มีมากเกินไป ไม่มีพิษมี
ภัย ยาบางอย่างกินมากเกินไปจะเป็นอันตราย
แต่สติ ท่านบอก ไม่ต้องกลัว ทำไปเถิด ไม่มี
วันที่จะมากเกินไป มีแต่ว่ามากยังไม่เพียงพอ

เมื่อรู้อย่างนี้ หน้าทีของเราก็คือ รู้ตัวเมื่อไหร่ว่าสติขาดไป ซึ่งต่อใหม่ทันที แค่นั้น ไม่ต้องมาแก้ตัวว่า มันเพิ่งหายไปเมื่อกี้นี่เอง มันจะหายไปเมื่อไหร่ก็ช่าง ถ้ามองดูแล้วเห็นมันหายไป จัดแจงกำหนดใหม่ แล้วทำไปเรื่อยๆ อย่างนี้ อย่าให้ขาดวรรคขาดตอน

ใจที่มีสติมาอยู่ มารักษา จะทำให้วิญญูะที่พาเราพายเรือวนในอ่างตลอดเวลา ก็เริ่มถูกสติจ้างออก ถึงจะเป็นเส้นตรงของมรรคเพียงชั่วขณะเดียว ก็ยังดีกว่าไม่มีเลย ถึงมันจะม้วนกลับเข้ามาใหม่ แต่ของอะไรก็ตาม ถ้าเราคอยจ้างอยู่เรื่อยๆ ที่มันจะม้วนกลับเป็นอัตโนมติก็ชักจะซ้าลง หรือม้วนแล้วก็ไม่สนิทเหมือนอย่างเดิม มันเริ่มยืดออกเป็นเส้นตรงน้อยๆ ถึงจะตรงงอๆ ก็เถอะ เราก็มีกำลังใจแล้วว่าอย่างน้อยที่สุด วงวิญญูะที่ม้วนมัดเราไว้อย่างหาประตูกลไม่เจอนั้น บัดนี้เริ่มเจอแล้ว เพราะ

ฉะนั้น โอกาสที่สติจะไปข้างวิภูฏะออกเรื่อย ๆ จน
ในที่สุดเราสามารถรักษาให้เป็นมรรคที่เที่ยง
ตรงและถาวรได้

การปฏิบัติก็มีผลอย่างนี้ มันทำให้วิภูฏะ
ที่เราเคยกลัวว่าจะมาผูกเราเอาไว้กับภพชาติ
ทั้งหลาย โดยไม่มีวันจะถลอกปอกเปิก หรือเปิด
ออกนั้น มันสามารถเปิดได้ ถ้าเราเพียรจริงจัง
วันหนึ่งเราก็จะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติ ไม่ใช่ว่า เมื่อนั้น
เมื่อนี้ เราจะไปปฏิบัติอย่างเป็นทางการ วินาที
นี้ นาทีนี้ ตรงนี้ ปัจจุบันนี้ เอาตัวกับใจไว้
ด้วยกัน ก็เป็นการปฏิบัติแล้ว อยู่บนมรรคแล้ว
เอ้า.. เผลอสติ มันกลับไปเป็นวิภูฏะใหม่ ก็
ไม่เป็นไร เราสู้วิภูฏะออก เพราะเรารู้แล้ว
ธรรมชาติของวิภูฏะกับมรรค จริง ๆ มันเป็น
เส้นตรงเส้นเดียวกัน แล้วอยู่ในใจของเราตัวเอง
ไม่ได้ไปอยู่ที่ไหน ไม่ได้เอาไปฝากใครไว้ หรือ

ต้องไปซื้อไปหาจากที่ไหนเลย เพียงแค่ว่าสติ
อยู่กับเรา หรือสติเปลวไป เท่านั้นเอง

การปฏิบัติไม่ยาก โปรดทำเถอะ แต่ก็
ไม่ใช่ของง่ายที่ว่า เราหลับตา กำหนดปั๊บ ก็จะได้โดยอัตโนมัติ มันต้องการความเอาใจใส่ คอย
อนุเคราะห์จิตใจ ดูแลสติอยู่เป็นประจำ ถ้าจะเปลว
ก็.. ชำเลืองตามองเอาไว้ อย่าทอดทิ้งไปนาน
สตินี้มันเจ้าเล่ห์แสนกล เปลวประเดี๋ยวเดียว
กลายเป็นอย่างอื่นไปแล้ว แต่ถ้าคอยชำเลืองเอา
ไว้ อย่าให้คลาดหลุดออกไปจากสายตา อย่าง
น้อยที่สุดมันจะไหลหายไปไหน เราก็ยังตะครุบ
กลับมาได้ แล้วอีกหน่อย.. อีกหน่อย.. อีกหน่อย
มันก็จะเชื่องขึ้น เราอยู่ตรงไหน ทำอะไร ใจก็
จะมีสติรู้อยู่

ช่วงที่ดิฉันปฏิบัติได้ดี พอรู้สึกตัวเหมือน
จะตื่น จะเห็นเลยว่าใจของเรากำลังตามลมอยู่
ตลอดเวลา แทนจะเรียกว่า ถ้าเราฝัน ฝันของ

เราก็จะเป็นลมหายใจ พุทโธ อยู่ตลอดเวลา ตรง
นั้นใจจะสงบเบา ใครทำเรื่องอะไรให้เราโกรธ
ให้เราหงุดหงิด ใจก็จะมีเหตุผล เห็นเป็นเรื่อง
ที่ ไปโกรธเขาทำไมให้เราทุกข์เดือดร้อน

แต่ถ้าสติหลุดไป พุทโธไม่อยู่แล้ว ขนาด
เราตั้งใจจดจ่อ.. หายใจเข้า ยังไม่ทันหายใจเข้า
สุดเลย ใจไปเรื่องอื่นแล้ว กำหนดกลับมาใหม่
หายใจออก กลายเป็นเรื่องอะไรปนเข้ามา หา
ลมหายใจไม่เจอแล้ว เพราะฉะนั้น อย่าว่าเลย
ว่าฝันแล้วจะมีพุทโธ ใจฟุ้งปรุงตั้งแต่ลืมตาจน
กระทั่งหลับตา จนกระทั่งกลายเป็นหนึ่งเรื่อง
ยาวไม่รู้จบ แล้วเราก็วนตีตราแหของมันกลิ้ง
ไป เราบอกว่าเราจะหยุด ใจก็ไม่หยุด เหมือน
บางครั้ง ดิฉันตั้งสติ กำหนดพุทโธ เราก็ว่า
พุทโธ แต่พอมองดีๆ พุทโธ อยู่แค่ผิว เหมือน
อย่างกับนกแก้วนกขุนทองพูด แต่ในใจนั้นมี
ความคิดฟุ้งปรุงไป อีกหลายเรื่อง ไม่ใช่เรื่อง

เดียว อีกหลายเรื่องเลย ซึ่งสติแยกแยะไม่ทัน
ก็นึกในใจ ถ้าเราขาดใจตายไปตรงนี้นี่ เราจะ
ไปอยู่ตรงไหน จะไปตรงพุทโธผิวๆ หรือไปตรง
ที่ยักษ์ก้อยู่ข้างใต้ เป็นคลื่นใต้น้ำอีกไม่รู้ก็คลื่น
มันก็เริ่มกลัวขึ้นมา เออ..คราวนี้ ก็เริ่มเอาจริง
ขึ้นมาอีกหน่อย แต่ประเดี๋ยวเดียว สติก็แตก
กระจายไปอีกแล้ว

ครูบาอาจารย์ท่านถึงเดือนแล้วเดือนอีกว่า
มันเป็นอย่างไร ของอะไรที่เป็นของดีนี่มันอายุ
สั้น ความจำเสื่อม แต่ของไม่ดี ทั้งที่ว่าไม่ได้นึก
ถึงเลย แต่ปรากฏกำลังทำอยู่โดยอัตโนมัติ เป็น
เรื่องสนุกเพลิดเพลินไปเลย เราถึงต้องพยายาม
ใส่ความจงใจ ตั้งใจเข้าไปเป็นตัวเจตนา จะได้
เป็นมรรค แล้วต่อไปธัมมะก็จะมารักษาเรา ถ้า
เรานึกถึงว่า จุดเล็กๆ แต่ละจุดนี้ เอามาเรียง
กันเข้า ก็จะติดต่อก่อเกิดเป็นเส้นที่มีความยาววัด
ออกมาได้

อย่าไปนึกน้อยใจว่า ทำไมสติของเราถึง
สั้นนัก ทำที่ไร่ว่าจะลากให้เป็นเส้นตรง มันก็
เป็นแต่จุดๆ ไม่เป็นไร จุดเอาไว้ อย่างน้อยมี
จุด เอามากระแทกๆๆ เข้า ก็ยังต่อเป็นเส้นได้
บ้าง อย่าโลภว่า มันจะขีดที่เดียวให้เป็นเส้นตรง
ตลอดบรรทัดเลย ถ้าคิดอย่างนั้นจะไม่มีวันบรรลุ
ความสำเร็จ แต่ถ้าเราจุดไปเรื่อยๆ อย่างน้อย
เป็นการสร้างนิสัย อีกหน่อยความเคยชินอันนี้
สติอันนี้ ก็จะมาเตือนเราให้ไม่เผลอ.. ต้องจุด
เอาไว้ จุดเอาไว้ จนจุดถี่ๆๆๆ กระทั่งติดต่อ
เป็นเส้นขึ้นมา

เราต้องเพียรกันอย่างนี้ แล้วเพียรเท่าไรๆ
เกิดเผลอ เกิดมีเหตุขัดข้องทำให้สะดุดหยุดไป
ผลที่ได้ก็ไม่เสื่อมอายุ อย่างเราเรียนเก็บคะแนน
ยังมีว่า ถ้า ๓ ปี ๔ ปี ไม่จบก็ต้องเลิก แล้ว
มาลงเครดิตใหม่ แต่ท่านอาจารย์บอกว่า วิชา
ปฏิบัติจิตใจนี้ ไม่มีการหมดอายุ ไม่มีการเสื่อม

ทำได้เท่าไรๆ หยุดไป พอระลึกนึกได้ ก็มาต่อ
ได้ ค่าของมันก็ไม่เพิ่มขึ้น หรือลดลง เหมือน
ราคาเงินสกุลต่างๆ อย่างเงินบาท ประเดี๋ยวก็
๒๕ บาท แลกได้ ๑ เหรียญสหรัฐ เดี่ยวก็ ๔๐
ถึงจะแลกได้ ๑ เหรียญ ค่าของเงินสกุลมรดก
จะไม่เป็นอย่างนั้น มีค่าแค่ไหนเมื่อครั้งพุทธ
กาล เดี่ยวนี้ก็ยังมีค่าแค่นั้นอยู่ มรดกมีองค์ ๘
ก็ยังมีองค์ ๘ อยู่เท่าที่พระพุทธเจ้าประทานเอา
ไว้ ไม่มีเทคโนโลยีสูง หรือเทคโนโลยีต่ำ แต่
อยู่ตรงที่ว่าเราตั้งใจพากเพียรจริงแค่ไหน

การปฏิบัตินั้น ให้เราถามตัวเอง เราคน
จริงหรือคนปลอม ถ้าตอนไหนเราเป็นคนจริง
ปฏิบัติไปแล้วจะมีมรดกผล แต่ถ้าเราเป็นคน
ปลอม กำลังคิดหากำไรเกินควร ท่านผู้รู้ปราชญ์
อย่าทำ เพราะทำตรงนั้นแล้ว ก็ได้แต่ผลปลอม
จะเอาอย่างทางโลก เหมือนเอาของปลอมไป
หลอกเป็นของจริง แล้วก็ได้กำไรนี้ ไม่มี..ไม่มี

ในหนทางสายมรรค ใครทำอย่างไร ก็จะได้
รับผลอย่างนั้น เพราะเรามีกรรมเป็นของเรา มี
กรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นเงาตามตัว ถ้าเรา
เชื่อเรื่องอย่างนี้หมดหัวใจ เราก็มีทางที่จะทำ
วิญญะของเราให้เป็นมรรค แล้วชีวิตของเราก็
จะไปถึงจุดหมายปลายทางได้ ก็ฝากเอาไว้
เป็นกำลังใจในการปฏิบัติ

55

55

